JUL 8 1919
No memo attached
THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY 43332A ASTOR, LENOX AND TILDEN FOUNDATIONS R 1922 L
N. Y. Public Library 476 Fifth Ave.

A JEWISH CANADIAN DAILY Circulated All Over Canada And Abroad

THE HEBREW JOURNAL

דער אידישער זשורנאל

CANADA

א קענערער אידישע צייטונג פאר אלע קלאסען אידען.

VOLUME IV No 2426 | Toronto Tuesday 1 1919 | ג׳ תמוז פרשה חקת תרעט | דינסטאג דער 1טער יולי 1919 | PRICE TWO CENTS

פאלשטענדיגע אידישע אויטאנאמיע אין אונגארן

אמעריקאנער אונטערזוכונגס קאמי־סיע פאהרט אפ נאך פוילען

ציוניסטען אינציפירידען מיט הענרי מארגענטיי אלס פיהרער פון דער קאמיסיע — לאיס מארשאל לייקענט אמבאסאדאר גיבאנס באריכטס.

פאריז יוני 29

די אמעריקאנער קאמיסיע וואס איז באשטימט געווארען פון פרעזידענט וויל־סאן צו פאהרען אין פוילען מאכען אונטערזוכונג וועגען די אידישע פאגרא־מען וועט נאר אין גיכען אפפאהרען קיין פוילען אנצופאנגען איהר ארבייט. אלס הויפט פארשטעהער פון דער קאמיסיע איז באשטימט געווארען הענרי מארגענטוי, געוועזענער אמעריקאנער אמבאסאדאר אין טערקיי..

האף גיבסאן, אמעריקאנער אמבא־סאדאר קיין פוילען האט זיך אומגע־ריט קיין פאריז און האט געהאלטען א אנפערענץ מיט מר. מארגענטוי אין האי־זעל קריילאן.

ווילען נאט קיין אידען

די ציוניסטען פון פאריז זיינען מיט דער מיינונג דאס אין דער דאזיגער אונ־טערזוכונג קאמיסיע זאלען נאט זיין פאר טראטען נאט קיין אידען אין נאט קיין פאליאקען נאר נאנץ אומפארטייאישע מענשען.

די ציוניסטען האבען אויך אויסגע־דריקט אונצופרידענהייט מיט דעם וואס מארגענטוי איז דער פארשטעהער פון דער קאמיסיע, ווארום מארגענטוי איז נאט קיין ציוניסט.

פרעזידענט ווילסאן האט אבער נאט איינגעשטימט מיט די פארשיידענע מיי־נונגען און איבערגעלאזען מארגענטוי אויף דער קאמיסיע. דער מאמענט איז געווען דאס א איד אין דער קאמיסיע וועט צוהעלפען דאס די קאמיסיע זאל מאכען א פולל בעפערע אונטערזוכונג ווי עס טעט פראנען.

ווילען נאט ווען די אונטערזוכונג וואלט געמאכט געווארען פון נאט אידען.

ערשטע רעפארטען

א שטיקעל רושם האט פארורזאכט דער ערשטער רעפארט וואס איז געבראכט געווארען קיין פאריז פון האף גיבסאן, אמעריקאנער אמבאסאדאר קיין פוילען מר. גיבסאן באהויפטעט דאס די רעפאר־טען וועגען די פאגראמען זיינען איבער־טריבען. ער באהויפטעט דאס אין א סך פאלען האבען זיך די ערגות ווידער־שפראכען אין איינגיגע האבען גאר קיין חשק נאט געהאט ארויסצוגעבען די פולע אינפארמאציעס.

מארשאל קריטיקירט דעם באריכט

לואיס מארשאל איינער פון דער דע־לעגאציע פון׳ם אמעריקאנער אידישען קאנגרעס האט ארויסגעגעבען אן ערקלעה־רונג וועגען דעם רעפארט פון מר. גיבסאן ער האט שטארק קריטיקירט דעם רע־פארט באהויפטענדיג דאס מר. גיבסאנס רעפארט איז אנגעפיהרט געווארען זערה און איילענייש און אויך זיינען די הייפט אינטערזוכער געווען פאליאקען.

אנדערע קאמיטעטען

ווילען נייטיג זיין.

אין די קרייזען פון׳ם שלום קאנפע־רענץ הערט טא מיינונג דאס טראצדעם וואס די אמעריקאנער קאמיסיע וועט זיך פארנעהמען בלויז מיט איין פראגע דאך זערט זיך ארום די נייטיגקייט אז די נאציאנען לייגן זאל דארפען באשטימען מעהרער קאמיטעטען וואס וועלען האבען עהרליכע אויפגאבען, צוליעב דעם וואס אין די נייע געשאפענע מדינות וועלען זיך שטענדיג אויפהויבען אזעלכע מינאר־ריטעטס פראגען.

אונסטרוקציעס אין פאל פון א סטרייק

געסטערן איז געווען דער לעצטער טאג וואס די קלאוק מאנופעקטשורערס האב־בען געדארפט ענטפערען אויף די פארד־רונגען וואס זיינען ארויסגעשיקט געווא־רען פון דער קלאוק מאכער יוניאן.

די יוניאן האט נאט ארויסגעגעבען קיין איינציגע ערקלעהרונג וועגען דעם רעזולט־טאט פון איהר בקשה.

עס ווערט אבער פארשטאנען דאס אלע פארבאריטונגען ווערען געמאכט ארויס צו ריפען א סטרייק. די סברא איז דאס די בעלי בתים האבען ענטוועדער קיין איינציגען ענטפער נאט געגעבען אדער נאט קיין גינסטיגען ענטפער.

די יוניאן האט אויף היינט איינגע־ריפען א מיטינג פון טשערלייט פון די שעפער, ביי דעם דאזיגען מיטינג וועל־לען הפנים געגעבען ווערען אינסטרוקציעס צו די פארשטעהער פון די שעפער וואס צו טון אין פאל א סטרייק זאל ארויס גערופען ווערען.

צייט נאך אלץ א סוד.

די געגויע צייט ווען דער סטרייק וועט גערופען ווערען איז נאך אלץ א סוד פארן גרויסען עולם, בלויז א פאר מוכחרים וויסען אין עס ווערט געהאלטען שטרענג בסוד. אין דער ריכטיגער מי־נוט וועט הפנים ארויסגעלאזען ווערען א שנעלע פראקלאמאציע צו די ארבייטער אויסצופאלגען דעם באשלוס פון דער יו־ניאן.

אמעריקאנער קאמיסיע וועט האבען איהר הויפט קוואַרטיר אין וואַרשא

אינט. איד. פרעס ביורא.

ניו יארק יוני 30

אינפארמאציעס וואס זיינען דא ער־האלטען געווארען מעלדען דאס ווען הערני מארגענטוי, האט אנגענומען צו זיין דער פארשטעהער פון אן אונטערזו־כונגס קאמיסיע וועגען די פוילישע פאג־ראמען, האט ער אפגעלייקענט דעם קלאנג דאס די ציוניסטען זיינען געגען דעם אז ער זאל זיין אין דער קאמיסיע ער האט באהויפטעט דאס לואיס מארשאל און סיירוס אדלער האבען געדענקט אז עס וואלט גלייכער געווען אז קיין אידען אדער אפליאקען זאלען נאט אין דער קאמיסיע ווערען ווייל די פאליאקען האבען פארלאנגט דאס א איד זאל דוקא כונגס קאמיסיע וועגען די פוילישע פאגר־הויפטעט דאס זיי פאדערען אזא רעפארט וואס זאל זיין אבסאלוט פארלעסליך און אומפארטייאיש.

מארגענטוי וועט אפפאהרען אין ארום צוויי וואכען און ער וועט פאר־בלייבען אין פוילען דריי חדשים.

אונגארישע סאוויעטען רעגירונג ניט אידען אז אייגענע מלוכה

אבסאלוטע איטאנאיע איבער אלע אידישע ענינים יט א לאגדראטה. פאג־ראן פארדאמט און פאגראמשטשיקעס באשטראפט.

אינט. איד. פרעס ביורא.

ניו יארק יוני 30.

אין א טעלעגראמע צום „טאג״ ווערט איבערגעגעבען אז אין דער דזיניער קאנס־טיטוציע וואס דער סאוויעטען קאנגרעס פון אונגארן האט אנגענומען האבען די אידען באזונדערע פאלשטענדיגע נאציא־נאלע אויטאנאמיע מיט דעם רעכט צו ארגאניזירען אן איינענעם אידישען לאנד ראט. דער ראט זאל האבען די מאכט איבער אלע אידישע קולטורעלע אינסטי־טוציעס און איבער אלע ענינים וואס האב־בען צו טון מיט דער אידישער קולטור.

פארדאמען פאגראמען

עס ווערט געמאלדען דאס ביים לעצ־טען טאוויעטען קאנגרעס האט דער פרעמ־יער בעלא קוהן פארדאמט די פאגראם אגיטאציעס.

דער קאמיסאר פון דער ארמיי האט ארויסגעגעבען פאלגענדען מאניפעסט:

אלע פאגראם אגיטאציעס פון בודא־פעסט מוזען אויפהערען און אלע פאגראמ־טשיקעס וועלען דערשאסען ווערען.

עס ווערט אויך געמאלדען דאס אין טשעכא סלאוואקיא זיינען שוין ביז איצט ערוועהלט געווארען זיבעצעהן אידישע נאציאנאליסטען צו די מונוציפאלע רע־גירונגען.

טויזענדער אידען האבען זיך גע־שמדט אויס מורא פאר פאגראמען וואס וועלען פארקומען טאמער וועט די קאמי־ניסטישע רעגירונג פאלען.

אמעריקאנער קאמיסיע וועט האבען איהר הויפט קוואַרטיר אין וואַרשא

אינט. איד. פרעס ביורא.

ניו יארק יוני 30

אינפארמאציעס וואס זיינען דא ער־האלטען געווארען מעלדען דאס ווען הערני מארגענטוי, האט אנגענומען צו זיין דער פארשטעהער פון אן אונטערזו־כונגס קאמיסיע וועגען די פוילישע פאג־ראמען, האט ער אפגעלייקענט דעם קלאנג דאס די ציוניסטען זיינען געגען דעם אז ער זאל זיין אין דער קאמיסיע ער האט באהויפטעט דאס לואיס מארשאל און סיירוס אדלער האבען געדענקט אז עס וואלט גלייכער געווען אז קיין אידען אדער אפליאקען זאלען נאט אין דער קאמיסיע ווערען ווייל די פאליאקען האבען פארלאנגט דאס א איד זאל דוקא כונגס קאמיסיע. זיי האבען באהויפטעט דאס זיי פאדערען אזא רעפארט וואס זאל זיין אבסאלוט פארלעסליך און אומפארטייאיש.

מארגענטוי וועט אפפאהרען אין ארום צוויי וואכען און ער וועט פאר־בלייבען אין פוילען דריי חדשים.

סאלדאטען האבען רעוואלטירט געגען הויכע פרייזען

אינט. איד. פרעס ביורא.

ניו יארק יוני 30

אינפארמאציעס צום „מארגען זשורנאל״ מעלדען דאס דער פוילישער מיניסטער פון אינערליכע ענינים האט ארויסגעגע־בען אן אפיציעלע ערקלעהרונג וועגען די פאגראמען אין קראקאו, באהויפטענדיג אז דאס געשלעג האט זיך אנגעפאנגען אבער דעם וואס געגעראל האלערס סאל האבען זיינען געווען אויפגערעגט איבער די הויכע פרייזען אויף סחורות: דער מיניסטער זאגט דאס אידען האבען זיך געוואדפען שלאגען צו א סאלדאט.

דער „מאמענט״ פון וואַרשא מעל־דעט דאס 236 פאגראמשטשיקעס זיינען ארעסטירט געווארען און 63 האבען אנגעפאנגען אויפגעגעבען אז דאס אלס אן אנגעגעבען אז דאס אלס אן אנגעגעבען אז דאס אלס אן אנ